МИНИСТЕРСТВО ПРОСВЕЩЕНИЯ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ

Министерство образования и науки Республики Дагестан

АМР "Кумторкалинский район"

МКОУ "Темиргоевская СОШ"

РАССМОТРЕНО	СОГЛАСОВАНО	УТВЕРЖДЕНО
На заседании ШМО	Зам директора по УВР	Директор
________________	________________	________________
Хангишиева С.З.	Салаватова З.М.	Магомедова Н.М.
Протокол №1 от «26» 08 2023 г.	Протокол №1 от «26» 08 2023 г.	Приказ №42 от «26» 08 2023 г.

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

учебного предмета «Родной (авар.) литературы»

для обучающихся 8 класса

с. Темиргое 2023г.

Рабочая программа
по родной (аварской) литературе
для 8 класса

1.Программаялъе баян

Художествияб адабияталъ к1удияб кумек гьабула кинабго рахъ камилав инсан куцазе, г1агараб халкъалъул рух1ияб бечелъиялъул кьуч1алда г1олилазе тарбия кьезе.

Гьединлъидал школалда малъизе т1аса рищун руго ц1алдохъабазе мустах1икъал, маг1наялъул ва мац1алъул рахъалъ щвалде щварал авар литератураялъул ва вацлъиялъул миллатазул цо-цо асарал. Гьезда т1ад х1алт1улаго, лъималазда лъазе ккола художествиял асаразул анализ гьабизе, гьезие бит1араб къимат кьезе ва адабияб теориялъул к1вар бугел баяназдаса пайда босизе, гьелдаго цадахъ гьезие рагьизе ккола художествияб каламалъул пасих1лъи ва гъварилъи.

Раг1ул устарлъиялъул асарал малъи ккола адабияб курсалъул аслияб рахълъун.

Малъиялъул мурадлъун ккола раг1ул устарлъиялда лъимал хадур гъезари, камилал художествиял асаразда гъорлъе раккизе ругьун гьари, пасих1аб сипатияб каламалъул тату лъаялде гьел рачин, гьелъул кьуч1алда асаразулъ рихьизарурал жамг1иял гьоркьорлъабаздалъун, г1адамазул г1амал –хасиятаздалъун авторасе абизе ва бихьизабизе бокьараб аслияб пикру рагьиялде ва бич1ч1иялде рач1ин.

Адабияб курсалда жаниб хасаб бак1 ккола Ват1ан хиралъиялъул, миллатазда гьоркьоб гьудуллъи кквеялъул, дунялалдаго зах1матхалкъалъул мурадал ц1униялъул асар ц1алдохъабалъ куцаялъ.

Адабияталъул дарсаз лъимал т1амула миллатазул адаб-х1урмат гьабизе. Гьеб мурадалъе г1оло ц1алдохъабаз лъай-хъвай гьабула цогидал миллатазул адабияталдаса авар мац1алде руссинарурал лъик1ал асаразулгун.

Лъайгун тарбия кьеялъул масъалабиги, ц1алдохъабазул г1елалъулаб х1албихьиги х1исабалде босун, **авар мац1алда литератураялъул курс г1уц1ун буго 2007 соналда басмаялда бахъараб ва Дагъистан Республикаялъул лъайкьеялъул ва г1елмуялъул министерстволъ тасдикъ гьабураб Дагъистаналъул Тахо-Годил ц1аралда бугеб педагогикияб г1елмиябгун ц1ех-рехалъулаб институталъ г1уц1араб «Авар ва Дагъистан адабият программалъул» кьуч1алда.**

8 абилеб классалъе ц1алул материал кьун буго тарихиябгун-тематикияб ва жанразул тартибги ц1унун. Гьениб х1исабалде босун буго байбихьул классазда ц1алул дарсазда лъималазе щвараб х1албихьи ва гьениб лъураб кьуч1алда г1уц1ула хадубккун литературияб ц1али.

8 абилеб классалъе малъизе программаялда рихьизарун руго лъайгун тарбия кьеялъе лъик1ал ресал ругел, рич1ч1изе бигьаял, художествияб рахъалъ щвалде щварал халкъияб к1алзул гьунаралъул, авар адабияталъул ва вацлъиялъул миллатазул хъвадарухъабазул т1аса рищарал асарал.

Гьаб программаялъул аслияб т1алаб: адабияталде лъималазул рокьи базаби; чвахун ва пасих1го ц1алиялъул бажари камиллъизаби; малъулел асаразул гъварилъилъуде раккизе ва аслияб пикруялда хадур гъезе к1везелъун, анализалъе авалияб роцада лъимал ругьун гьари ,т1ахьал ц1ализе гъира-шавкъ бижизаби.

8 классалъе т1аса рищарал асараз рес кьола ц1алдохъабазул г1умруялъул х1албихьи бечед гьабизе, сипатияб каламалъул лазат босизе лъималазда малъизе, гьезулъ рух1ияб сахаватлъи куцазе, г1умруялда дандч1валел г1емерал лъугьа-бахъиназе бит1араб къимат кьезе ругьун гьаризе.

Щибаб классалъул курс г1уц1ун буго, тарихиябгун тематикияб тартибги ц1унун. Гьелъ рес кьола лъималазул лъай г1амлъизабизе, литературиял асаразда кколел лъугьа-бахъинал ч1ванкъот1араб тарихияб заманалда хурхарал рук1ин ц1алдохъабазда бич1ч1изабизе, ва гьезда бихьизабизе гьел асаразда жаниб бат1и-бат1ияб тарихияб заманалъул г1адамазул г1умруги г1амал-хасиятги ва рук1а-рахъинги гвангъун цебеч1езабун бук1ин; гьелдаго цадахъ лъималазе рагьула жакъасеб къоялдаги гьел м алъулел асаразул бугеб к1вар; гьанжесеб г1умруялъе бит1араб къимат кьун бажаруларо, аралде данде кквеч1ого.

Программаялда мух1канго ч1езарун руго лъималазда лъазе кколел литературияб теориялдаса баянал. Теориялдаса авалиял баянал кьезе байбихьула 8 классалда, хадубккун гьезул сиях1 ц1ик1к1инабизе, малъарал гъварид гьаризе х1исабалде росун руго. Асаразул анализ гьабулелъул, ц1алдохъабаз теориялъул баяназдаса г1ат1идго пайда босизе ккола.

Раг1а-ракьанде щун, адабияб лъай кьеялъул масъала т1убан бажаруларо, г1ат1идаб къаг1идаялъ класстун къват1исеб ц1али г1уц1ич1ого. Гьединлъидал, чара гьеч1ого, т1убазе ккола класстун къват1исеб ц1алиялъул программаги.

Гьезда т1асан гара-ч1вари гьабизе хасал дарсалги рихиьизарун руго. Муг1алимасда т1адаб буго ц1алдохъабазе ц1ализе кьезе цох1о рихьизарурал гурелги, ахираб заманалъ басмаялде рахъарал, критиказ реццарал ц1иял асаралги.

Программаялда кьун буго к1алзул ва хъвавул калам цебет1езелъун т1орит1изе кколел х1алт1абазул къадар.
Гьел х1алт1аби щулаго рухьарал руго адабиял асарал малъиялда. Гьединлъидал лъималги ругьунлъула сипатияб каламалде, поэтазул, хъвадарухъабазул пасих1аб мац1алде, раг1аби дандразе, хабар г1уц1изе, маг1наялда рекъараб форма батизе, жидерго пикру къокъго ва баянго загьир гьабизе. Гьелдалъун асаразул анализ гьабизеги, гьезие къимат кьезеги ц1алдохъабазул бажари борхула.

Программаялда ч1езабун буго, адабияталъул курс малъулаго, лъималазе щвезе кколеб лъаялъул ва лъугьине кколеб бажариялъул мух1канаб г1урхъи-рахъ. Лъазе ккола малъулел асаразул х1асил бицине, щибаб классалъул программаялда кьурал литературияб теориялъул баяназдаса г1ат1идго пайда босизе, программаялъ т1адаллъун гьарурал текстал рек1ехъе ц1ализе.

Ругьунлъиялъулгун бажариялъул т1алабал к1ийиде рикьун руго:

1. Асаралъул анализ гьабун ва гьелъие къимат кьун бажари;
2. Калам г1уц1ун бажари.

Программаялда бихьизабун буго щибаб художествияб асар малъизе бикьун кьураб ц1алул заман.

8 классалда адабиял темабазда т1орит1улел к1алзулал ва хъвавулал х1алт1абазул аслиял тайпаби

Бич1ч1изе бигьаяб г1елмияб мац1алда хъвaралги х1дожествиялги текстал раг1ун, дурун ц1ализе ругьун гьари.
Рек1ехъе лъазарурал художествиял асарал пасих1го ц1али.

Изложение х1исабалда, гьит1инабго хабарияб асаралъул, яги к1удиялдаса цо бут1аялъул г1ат1идгоги (тексталде г1агарун) къокъгоги х1асил бицин (хъванги абунги), гьелда гьоркьобе сипат – сураталъул бицунел бак1алги ккезари.

Ц1алдохъабазул жидерго зах1маталъул, гьез жамг1ияталъе гьабулеб пайдаяб х1алт1ул бицарал сочинениял хъвай.

Багьадураздехун, гьезул карал лъугьа-бахъиназдехун жиндилъ бижараб пикруги загьир гьабун, телевизоралдасанниги киноялданиги рихьарал фильмабазул, ц1алараб художествияб асаралъул х1акъалъулъ бицун бажари.

Лъаялъул ва бажариялъул рахъалъан 8 классалъул ц1алдохъабазда цере лъолел аслиял т1алабал

Ц1алдохъабазда лъазе ккола:

- лъазарурал асаразул ва гьезул авторазул ц1арал;
- лъазарурал асаразул багьадуралги ва гьел гьоркьор г1ахьаллъулел лъугьа-бахъиназул рахасги;
-адабияб теориялдаса баянал: художествияб асаралъул багьадур, багьадурасул монолог, диалог; дандекквей, олицетворение, эпитет;
- адабиял маргьабаздаса халкъиял маргьабазул бат1алъи;
-программаялда рек1ехъе лъазаризе рихьизаризарурал текстал.

Ц1алдохъабазухъа бажаризе ккола:

-лъазарурал асаразда гъорлъа хасал лъугьа-бахъинал рат1а рахъизе;
-лъазарулел асаразда жанир колел лъугьа-бахъиназда гьоркьоб заманияб ва г1илла-мурадияб бухьен ч1езабизе;
-малъулеб асаралда жаниб дандекквеял, эпитетал, олицетворениял ратизе ва текстазда гьоркьоб гьезул бугеб к1варалъе баян кьезе;
-муг1алимасул т1адкъаялда рекъон, лъазабулеб асаралъул багьадурасул г1амал-хасият бицине.

- Минуталда жаниб 90-100 раг1и кколеб хехлъиялда лъазарурал текстал раг1ун, рит1ун ва чвахун ц1ализе;
-рек1ехъе лъазарурал асарал пасих1го ц1ализе;
-гьит1инаб хабарияб асар, яги к1удиялъул цо бут1а изложение х1исабалда бицине ва хъвазе;
-зах1маталъул темаялда сочинение хъвазе (жиндирго х1алт1ул х1албихьиялъул кьуч1алда);
-асаралъул багьадурасул хасият рагьизе (бицунги хъванги);

- гьит1инаб хабарияб асаралъул яги к1удиялъул цо кесекалъул план г1уц1изе;
-асаралъул багьадураздехун ва лъугьа-бахъиназдехун лъугьараб бербалагьи загьир гьабун, жинцаго ц1аларал художествиял асаразе къимат кьезе (бицун).

Программа г1уц1ун буго, 2013 соналъ Дагъистаналъул лъай кьеялъул ва г1елмабазул министерствоялъ тасдикъ гьабураб ва ООО «НИИ педагогикиялъ» къват1ибе биччараб **«Авар ва Дагъистан адабияталъул программмаби V-XI классазе»** кьоч1ое босун, 34 саг1аталъе.

2.Х1асилал

1 «Суфичи-хиянатчи» 1

2 «Хочбар» (З. Х1ажиевас къач1араб)1

3 Сочинение «Дир Хочбариде бербалагьи» 1

4 Ч1ик1аса Мух1амад «Имам Гъазимух1амад ч1ваялде»

Художествияб портреталъул х1акъалъулъ баян (потрет) 1

5 XIX г1асруялъул адабият. Инхоса Г1алих1ажияв «Гьекъел-мехтел» 1

6 Ругъжаса Элдарилав «Росу берцин» 1

7	*Бакьайч1иса Ч1анк1а (Тажудин) «Сайгидул Бат1алиде»*	*1*
8	*Хъ. Мах1муд «Хъах1илаб зодихъ баг1арбакъул нур»*	*1*
9	*«Рокьул конторалъул кавуги рагьун»*	*1*
10	*Сочинение «Образ Муил»*	*1*
11	*«Почтовой кагътиде керенги чучун»*	*1*
12	*Инхелоса Къурбан «Наибзаби х1елун»*	*1*
13	*«Борхатаб магарда»*	*1*
14	*«Г1енекке, йокьулей» «Бахъа, къалам»*	*1*
15	*Ятим Эмин «Эминил васият»*	*1*
16	*Сочинение «Дир анищ ккараб х1алт1и»*	*1*
17	*Мунги Ах1мад «Шамилил суд».*	*1*
18	*Ц1адаса Х1амзат «Айдемир ва Умайгьанат»*	*1*
19	*«Айдемир ва Умайгьанат»*	*1*
20	*«Айдемир ва Умайгьанат»*	*1*

21	*«Айдемир ва Умайгьанат» Асаралъул анализ гьаби «Дие вокьарав герой пьесаялда»*	*1*
22	*Сочинение «Образ Ума1гьанатил»*	*1*
23	*«Г1умруялъул дарсал»*	*1*
24	*«Г1умруялъул дарсал»*	*1*
25	*Мух1амад Хуршилов «Сулахъалъ нуг1лъи гьабула»*	*1*
26	*«Сулахъалъ нуг1лъи гьабула»*	*1*
27	*«Сулахъалъ нуг1лъи гьабула»*	*1*
28	*«Сулахъалъ нуг1лъи гьабула»*	*1*
29	*«Сулахъалъ нуг1лъи гьабула»*	*1*
30	*Мух1амад Шамхалов «Вац»*	*1*
31	*Анвар Аджиев «Бах1арчиясул куркьби».*	*1*
32	*Юсуп Хаппалаев «Оцбай»*	*1*
33	*Сочинение «Дир росу»*	*1*
34	*Мут1алиб Митаров «Устар»*	*1*

3 Метапредметиял хIасилал :

1. БатIи-батIиял жанразул ва тайпабазул текстал бичIчIун цIализе ругьунлъи, текстал кIалзул ва хъвавул формаялда гIуцIизе лъай.

2. Сверухъ тIабигIаталда нахъгIунтIизеги цогидазулгун бухьен гьабизеги каламалдаса пайда боси.

3. Накъиталъе гIахьаллъи гьабулев чиясухъ гIенеккизеги, диалогалъулъ гIахьаллъизеги, батIи-батIиял пикраби рукIиналъе мукIурлъизеги, жиндирго пикру загьир гьабизеги, гьелъие далил бачинеги разилъи.

4. Предметал дандекквезе, гьезул анализ ва синтез гьабизе, гьел гIаммлъизаризе, тIелазде рикьизе ва цоцада релълъинаризе лъай.

5. Предметазул ва предметазда гьоркьор ругел бичIчIиял лъай (цоцазулгун гьоркьоблъи, маданият, творчество, тIехь, асаралъул хIасил, художествияб текст ва гь. ц.); гуманитариял (ай инсанасул, гьесул культураялъул, тарихалъул бицунел) ва эстетикиял (ай искусствоялда, дунялалда ва гIадамазул гIумруялда жаниб берцинлъиялъул, гьайбатлъиялъул хIакъалъулъ бицунел) предметазда гьоркьор ругел бухьенал ричIчIи.

6. ЦIалиялда цере лъурал мурадал ва масъалаби ричIчIизе ва гьел тIуразаризе лъай.

7. Цебе лъураб масъалаялда рекъон цIалиялда хурхарал хIалтIаби планалда росизе, гьезда хадуб хелкквезе ва гьезие къимат кьезе бугеб бажари лъугьинаби

4. Ц1алул тематикияб план:

№	Дарсил тема	Саг1ат
1	«Суфичи-хиянатчи»	1
2	«Хочбар» (З. Х1ажиевас къач1араб)	1
3	**Сочинение «Дир Хочбариде бербалагьи»**	**1**
4	Ч1ик1аса Мух1амад «Имам Гъазимух1амад ч1ваялде» Художествияб портреталъул х1акъалъулъ баян (потрет)	**1**
5	**XIX г1асруялъул адабият.** Инхоса Г1алих1ажияв «Гьекъел-мехтел»	1
6	Ругъжаса Элдарилав «Росу берцин»	1
7	Бакьайч1иса Ч1анк1а (Тажудин) «Сайгидул Бат1алиде»	1
8	Хъ. Мах1муд «Хъах1илаб зодихъ баг1арбакъул нур»	1
9	«Рокьул конторалъул кавуги рагьун»	1
10	**Сочинение**«Образ Муил»	1
11	«Почтовой кагътиде керенги чучун»	1
12	Инхелоса Къурбан «Наибзаби х1елун»	1
13	«Борхатаб магарда»	1
14	«Г1енекке, йокьулей» «Бахъа, къалам»	1
15	Ятим Эмин «Эминил васият»	1
16	**Сочинение «Дир анищ ккараб х1алт1и»**	1
17	Мунги Ах1мад «Шамилил суд».	1
18	Ц1адаса Х1амзат «Айдемир ва Умайгьанат»	1
19	«Айдемир ва Умайгьанат»	1
20	«Айдемир ва Умайгьанат»	1
21	«Айдемир ва Умайгьанат» Асаралъул анализ гьаби «Дие вокьарав герой пьесаялда»	1
22	**Сочинение «Образ Ума1гьанатил»**	1
23	«Г1умруялъул дарсал»	1
24	«Г1умруялъул дарсал»	**1**
25	Мух1амад Хуршилов «Сулахъалъ нуг1лъи гьабула»	1
26	«Сулахъалъ нуг1лъи гьабула»	1

27	«Сулахъалъ нуг1лъи гьабула»	1
28	«Сулахъалъ нуг1лъи гьабула»	1
29	«Сулахъалъ нуг1лъи гьабула»	1
30	Мух1амад Шамхалов «Вац»	1
31	Анвар Аджиев «Бах1арчиясул куркьби».	1
32	Юсуп Хаппалаев «Оцбай»	1
33	**Сочинение «Дир росу»**	**1**
34	Мут1алиб Митаров «Устар»	1

5. Напсиял хIасилал:

цIияб материал лъазабизе гъира ккезаби;

жив магIарул миллаталъул чи вукIин бичIчIи,

магIарулазул этникиял группабазул хIакъалъулъ бичIчIи щвей;

миллияб бечелъи, миллиял гIадатал ва маданият лъай;

цIех-рех гьабулеб предметалдехун нахъгIунтIиялъулаб интерес бижизаби;

жинцагоги коллективалда цадахъги батIи-батIиял хIалтIаби гьаризе гъира ккезаби;

жиндирго ищалъул, хIалтIул, гIамалалъул анализ гьаби

классалда цадахъ жинца гьабулеб хIалтIул анализ гьаби

цIалиялъул бугеб кIвар бичIчIизе, цIализе гъира букIине;

кинабго жоялда нахъгIунтIизе, гьеб бичIчIизе;

инсанасул напсалъул лъикIаб хасиятги ва магIна бугел мурадал цере лъей.

рахьдал мацI нилъер культураялъул аслу букIин бичIчIи

рокьи Ват1аналде

рокьи т1абиг1аталде

6.Рагьараб календарно- тематикияб план 8 класс

№	Дарсил тема	Саг 1ат	Деятельностиялъул видал	Материально-техникаяб ч1езаби	Напсиял хIасилал:	Къо-моц1	
						План	Факт
1	«Суфичи-хиянатчи»	1	Халкъияб к1алзул гьунаралъе баян кьезе. Маргьа ц1ализе.	Т1ехь Портрет	Жив магIарул миллаталъул чи вукIин бичIчIи,		
2	«Хочбар» (З. Х1ажиевас къач1араб)	1	Асаралъул тема, идея бати, анализ гьаби. Аслиял героязул образал рагьи. План г1уц1изе.	Т1ехь Портрет	МагIарулазул этникиял группабазул хIакъалъулъ бичIчIи щвей;		
3	**Сочинение«Дир Хочбариде бербалагьи»**	**1**	Сочинение хъвай	Калам цебет1езаби	Миллияб бечелъи, миллиял гIадатал ва маданият лъай;		
4	Ч1ик1аса Мух1амад «Имам Гъазимух1амад ч1ваялде» Художествияб портреталъул х1акъалъулъ баян (потрет)	**1**	Хъвадарухъанасул г1умро ва творчество. Баян гьабун кеч1 ц1али Коч1ол мисалияб ц1али бихьизаби. Учебникалда т1асан ролазде бикьун ц1али.	Калам цебет1езаби Пейзаж	ЦIех-рех гьабулеб предметалдехун нахъгIунтIиялъулаб интерес бижизаби;		
5	**XIX г1асруялъул адабият.** Инхоса Г1алих1ажияв «Гьекъел-мехтел»	1	Хъвадарухъанасул г1умро ва творчество. Баян гьабун кеч1 ц1али. Лъималазул пасих1аб ц1али. Коч1ол тнма ва пикру рагьизе. Учебникалда т1асан ц1али.	К1алзулаб ц1ех-рех. Жив-живгун х1алт1и.	Жинцагоги коллективалда цадахъги батIи-батIиял хIалтIаби гьаризе гьира ккезаби;		

6	Ругъжаса Элдарилав «Росу берцин»	1	Куч1дул мисалияб ц1али бихьизаби.	Т1ехь Портрет	жиндирго ищалъул, хIалтIул, гIамалалъул анализ гьаби	
7	Бакьайч1иса Ч1анк1а (Тажудин) «Сайгидул Бат1алиде»	1	Куч1дул мисалияб ц1али бихьизаби.	Иллюстрация	классалда цадахъ жинца гьабулеб хIалтIул анализ гьаби	
8	Хъ. Мах1муд «Хъах1илаб зодихъ баг1арбакъул нур»	1	Докладалгун церерахъин Мах1мудил биографиялъул рицунел. Презентация. Суалал, жавабал.	Калам цебет1езаби	**Предложение. 3с.**	
9	«Рокьул конторалъул кавуги рагьун»	1	Хъвадарухъанасул г1умру ва творчество. Коч1ол мисалияб ц1али	Портрет Т1ехь Кеч1 ц1ализе	классалда цадахъ жинца гьабулеб хIалтIул анализ гьаби	
10	**Сочинение** «Образ Муил»	1	Сочинение хъвай	Калам цебет1езаби	цIалиялъул бугеб кIвар бичIчIизе, цIализе гъира букIине;	
11	«Почтовой кагътиде керенги чучун»	1	Куч1дул мисалияб ц1али бихьизаби.	Т1ехь	инсанасул напсалъул лъикIаб хасиятги ва магIна бугел мурадал цере лъей.	
12	Инхелоса Къурбан «Наибзаби х1елун»	1	Куч1дул мисалияб ц1али бихьизаби.	Т1ехь.	рахьдал мацI нилъер культураялъул аслу букIин	

					бичIчIи		
13	«Борхатаб магарда»	1	Биография шпг1ирасул. Кеч1 пасих1го ц1али.	Пейзаж	рокьи Ват1аналде		
14	«Г1енекке, йокьулей» «Бахъа, къалам»	1	Пасих1аб, баян гьабураб ц1али.	К1алзулаб ц1ех-рех.	рокьи т1абиг1аталде		
15	Ятим Эмин «Эминил васият»	1	Куч1дул мисалияб ц1али бихьизаби. Гъазахъил г1умруялъул ва творчествоялъул х1акъалъулъ баян.	Т1ехь	кинабго жоялда нахъгIунтIизе, гьеб бичIчIизе;		
16	**Сочинение «Дир анищ ккараб х1алт1и»**	1	Сочинение хъвазе	Калам цебет1езаби	цIияб материал лъазабизе гъира ккезаби;		
17	Мунги Ах1мад «Шамилил суд».	1	Учебникалдасан ц1ализе	Т1ехь	жив магIарул миллаталъул чи вукIин бичIчIи,		
18	Ц1адаса Х1амзат «Айдемир ва Умайгьанат»	1	Учебник х1алт1изабизе.	Т1ехь Портрет	магIарулазул этникиял группабазул хIакъалъулъ бичIчIи щвей;		

19	«Айдемир ва Умайгьанат»	1	1пардавал ц1ализе.	Т1ехь. Портрет	миллияб бечелъи, миллиял гӀадатал ва маданият лъай;		
20	«Айдемир ва Умайгьанат»	1	2 пардавал ц1ализе.	Пейзаж Портрет	цӀех-рех гьабулеб предметалдехун нахъгӀунтӀиялъулаб интерес бижизаби;		
21	«Айдемир ва Умайгьанат» Асаралъул анализ гьаби «Дие вокьарав герой пьесаялда»	1	3 пардав ц1ализе	К1алзулаб ц1ех-рех. Жив-живгун х1алт1и.	жинцагоги коллективалда цадахъги батӀи-батӀиял хӀалтӀаби гьаризе гьира ккезаби;		
22	**Сочинение «Образ Ума1гьанатил»**	1	План г1уц1и. Сочинение хъвазе х1адурлъи.	Т1ехь	классалда цадахъ жинца гьабулеб хӀалтӀул анализ гьаби		
23	«Г1умруялъул дарсал»	1	Учебникалдасан ц1ализе (гь.107-109)	Иллюстрация	инсанасул напсалъул лъикӀаб хасиятги ва магӀна бугел мурадал цере лъей.		
24	«Г1умруялъул дарсал»	**1**	Баян гьабун ц1али.	Т1ехь	рахьдал мацӀ нилъер культураялъул аслу букӀин бичӀчӀи		

25	Мух1амад Хуршилов «Сулахъалъ нуг1лъи гьабула»	1	Ц1ализе т1ехьалдасан	К1алзулаб ц1ех-рех. Жив-живгун х1алт1и.	рокьи Ват1аналде		
26	«Сулахъалъ нуг1лъи гьабула»	1	Шаг1ирасул г1умру ва творчество. 1-4 бут1аби ц1ализе	Т1ехь	рокьи т1абиг1аталде		
27	«Сулахъалъ нуг1лъи гьабула»	1	5-9 бут1аби ц1ализе.	Т1ехь Портрет	кинабго жоялда нахъгIунтIизе, гьеб бичIчIизе;		
28	«Сулахъалъ нуг1лъи гьабула»	1	10 бут1а; баян гьабун, гьоркьоса бахъун ц1ализе	Т1ехь.	цIияб материал лъазабизе гъира ккезаби;		
29	«Сулахъалъ нуг1лъи гьабула»	1	Гьоркьоса бахъун ц1ализе	Пейзаж Портрет	жив магIарул миллаталъул чи вукIин бичIчIи,		
30	Мух1амад Шамхалов «Вац»	1	Биграфия хъвадарухъанасул. Асар баян гьабун ц1али.	Т1ехь	магIарулазул этникиял группабазул хIакъалъулъ бичIчIи щвей;		
31	Анвар Аджиев «Бах1арчиясул	1	Хъвадарухъанасул биография. Кеч1 ц1ализе.	Т1ехь	миллияб бечелъи, миллиял гIадатал ва		

	куркьби».				маданият лъай;		
32	Юсуп Хаппалаев «Оцбай»	1	Биграфия хъвадарухъанасул. Асар баян гьабун ц1али.	Иллюстрация	цIех-рех гьабулеб предметалдехун нахъгIунтIиялъулаб интерес бижизаби;		
33	**Сочинение «Дир росу»**	**1**	Сочинение хъвай	Калам цебет1езаби	жинцагоги коллективалда цадахъги батIи-батIиял хIалтIаби гьаризе гьира ккезаби;		
34	Мут1алиб Митаров «Устар»	1	Кеч1 пасих1го, баян гьабун ц1али.	Портрет	классалда цадахъ жинца гьабулеб хIалтIул анализ гьаби		